

אווירית מלחמה ובעיותיה

מה מאזנה של אוויריה טקטית בזירת קוריאנה?

מאת הגנרל פייר פאקיא

הדי מלחמת קוריאנה — בהיעדר לקח "מלחמה גדולה" (ולא "גריליה") אחרת, חדשה יותר — מוסיפים להדהד בחלל העולם הצבאי, ובין יתר לקחיה — בולטים ומאלפים ביותר לקחי מלחמת-האוויר שבה: — זו, אשר בראש וראשונה התבטאה בהפעלת ה"אוויריה-הטקטית". באחת מסקירותיו ב"השקפת-האינפורמציה הצבאית" הצרפתית מציג גנרל-האוויריה פ. פאקיא, עורך המדור-האווירי באותה במה, זו מול זו, את דעותיהם של שני סופרים נכבדים בעניני צבא ומלחמה: הצרפתי קמיל רוג'רון, בר-סמכא "אנציקלופדי" בעניני כוחות יבשה, ים ואוויר — והשביצרי אדי באואר, אשר בדרך כלל מחדש פחות מק. רוג'רון תפישות נועזות ומפתיעות. אולם מקובל הוא כבעל שכל-ישר בהערכת נושאים צבאיים. אפשר והקורא ישאל: — מה, איפוא, פשר ההערכות המנוגדות של שני בני-סמכא? לא מן הנמנע הוא כי שוני המסקנות נובע במידת מה מכך שהמיוור באוצ מתרכז בראש וראשונה בשנה הראשונה של מלחמת קוריאנה, בה עשתה אווירית הסייע גדולות להקלת מצבם של גייסות הקרקע של "צבא האומות המאוחדות"; ואילו ק. רוג'רון מבליט את כשלון "פעולת-ההמנעה" האווירית, בה ניסו כוחות-האוויר, האמריקאיים בעיקר, להכריע את המלחמה ע"י "בידוד שדה הקרב" מעורפו הצפון-קוריאני והסיני — ולא עלה בידם. כמוכן, בשני השטחים קבעו לא מעט תנאיה הטופוגרפיים, וממדיה של זירת המלחמה — שהיו אולי קטנים יחסית, לעומת מושגים עולמיים — אך עם זאת גדולים למדי באם נמוד אותם באמת-מידתנו אנו.

"חיל-האוויר ה-5" של ארה"ב ואת אניות המלחמה והאווירונים של "הצי השביעי".

ואולם, הן הפצצות והן הפגזים שהושלכו או נורו על נקודות רגישות שברשת מסילות הברזל והכביי- שים של קוריאנה הצפונית, לא הצליחו למנוע בעד הצפון קוריאנים להעתיק ממקום למקום את הדיביי- זיות שלהם, להחליפן בחזית ולהמציא להם אספקה. עם כל זאת, נתפתחה ונשתכללה האוויריה הטק- טית, מאז תקופת הופעותיה ומהלומות הברק שלה, בשדות הקרב של נורמנדיה והארדנים. עוצבות הסיוע-לכוחות-הקרקע קיבלו במקום המטוס "תאנר- דרבולט P-47" מונע-המדהף, את מטוס הסילון "תאנדרג'ט F-84". הקשר אוויר-קרקע מובטח כיום תוך מידה של דיוק שהיתה בלתי ידועה בשעת הנחיתה לנורמנדיה. האוויריה הטקטית מסייעת בתכ- ליתיות לרגלים סיוע שאינו פחות הדוק מזה שהוגש ע"י עוצבות הארטילריה המאומנות ביותר שבשתי מלחמות העולם. בהגנה, בפרט, הטייסות של צבא הצי האמריקאי ("ה"מארינס") הופעלו בתנאים קשים מאוד. בחודש אבגוסט 1950, פיזרו והפיצו טייסות אלו, באמצעות כלי נשקם, גלי-הסתערות שהגיעו

האוויריה הטקטית — האמנם נמצאת היא בתהי- לך של שקיעה. לאחר שבין ספטמבר 1939 לאבגוסט 1945 הוכיחה כה רבות את מידת היעילות שבה בכל זירות-המבצעים של מלחמת-העולם השניה? בעבודתו "לקחי מלחמת קוריאנה" משיב מר קמיל רוג'רון על שאלה זו בחיוב. כחזיוק לתיאוריה זו, מסתמך מר רוג'רון על בר-סמכא כגנרל גרינווטר, אשר הכריז: "לקחה של מלחמת קוריאנה הוא — נצחון חיל הרגלים. הצפון-קוריאנים החזיקו מעמד ללא מטוסים, במשך שנתיים ימים, וזאת על אף עליונותו האווירית המכרעת".

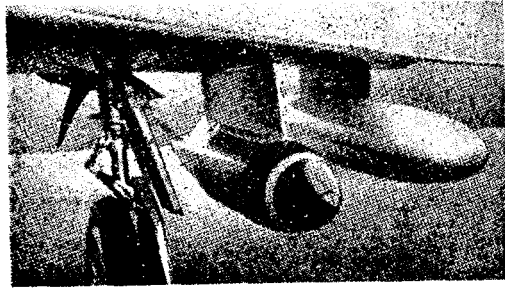
אשר לגנרל רידג'וי, הרי הוא קובע כי "היה ביכולתו של הפיקוד העליון הסיני-קוריאני להזין ולקיים אספקה במשך שמונה-עשר חודשים למערכה המיוצבת בסמוך לקו האורך השלושים ושמונה, על אף העליונות האווירית המתמדת של האומות-המאור- חדות בחזית ובאזורי העורף הסיניים-קוריאניים הסמוכים אליה".

ב-18 באבגוסט 1951, הנחיתה המפקדה הראשית האמריקאית שבטוקיו את מבצע "חנק" נגד עורקי התחבורה של היריב, ושיתפה בו את המטוסים של

לאנכית, והם מתפוררים על פני אזור נרחב. אם האנכי שים אינם מחופרים לתוך האדמה, יסבלו הם אבי-דו ת איומות. קמיל רוג'רון מביא בספרו דוגמה: 800 הרוגים ופצועים סיניים נאספו על ידי הרגלים האמריקאיים על מדרונות גבעה אחת. אחרי שעבר מעליה מפציץ "מצודה-מעופפת-רבתי" (B-29) יחיד טעון בפצצות בנות 22 ליברות (כ-10 ק"ג).

הרקטות: מצויות כיום רקטות מכל הקליברים, בין 80 ל-300 מ"מ. בהיותן חמושות במטענים-חלו-לים, גברו הרקטות על רכב השריון של הצפון-קוריאנים במשך השלב הראשון של מסע המלחמה. השתמשו בהן באותה מידה של הצלחה אף נגד תח-בורת הכבישים ומסילות הברזל. במשך 33 חודשים השתמשו בקוריאה ביותר מ-563,000 רקטות, בעוד ש-219,000 רקטות בלבד נורו בכל תקופה שבין ההתקפה על נמל הפנינים (פירל הארבור) לבין כניעת יפן (44 חודשים).

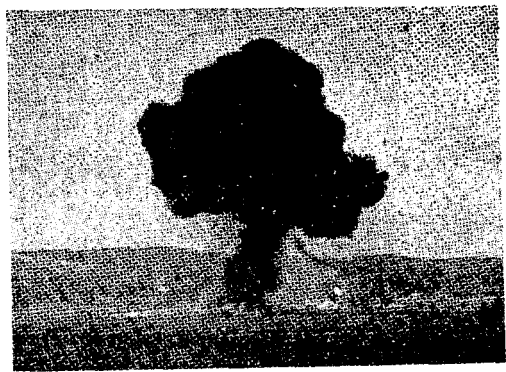
אף על פי כן, אווירית-ההפצה הטקטית לא הביאה לארמיה השמינית האמריקאית אותו יתרון מכריע, אשר קיוו כי ינתן לה על פני הצפון

כלי-הפגיעה של האוויריה הטקטית: פצצות ריסוק

קוריאנים. מאז ראשית קיץ 1951, ניטשו מצפון, ממזרח וממערב לצ'ורוון מאבקים עזים בעד קוי הרכס, מבלי שהאוויריה הטקטית הכריעה את הכף לצד האמריקאים.

הדוגמה של מסע המלחמה באיטליה, במשך חורף 1943-44, כבר הראתה כי בהרים מאבדת ההפצה האווירית מתכליתיותה, דבר המורגש עוד יותר משום שהרגלים מתקשים שם לנצל מידית את ההשפעה הפסיכולוגית רבת העצמה שלה, ואילו הטנקים "מאבדים את נשימתם" על המדרונות. מאידך גיסא, יש להביא בחשבון כי גנרל ואן-פליט, מפקד הארמיה השמינית האמריקאית, לא הטיל מעור-לם לפעולה בחזית קוריאה יותר מאשר שבע דיבי-

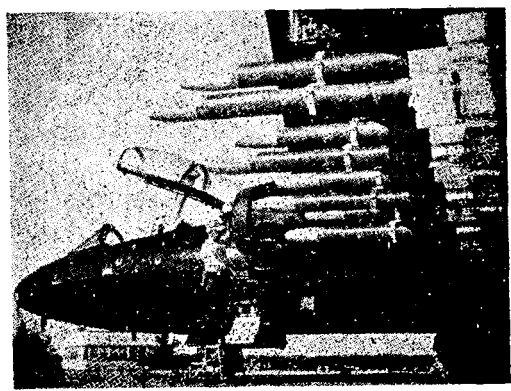
כלי-הפגיעה של האוויריה הטקטית: נאפאלם

לעתים עד למרחק של עשרים מטר מעמדות האמריקאים.

אמצעי פעולת-הסער נגד מטרות קרקע אשר לרשות מפציצי-הקרב התפתחו במידה ניכרת בעשור השנים האחרון. הבה נמנה אמצעים אלה:

הנאפאלם. בנאפאלם השתמשו שימוש רב במרו-צת מסע המלחמה בקוריאה. הן נגד אנשים והן נגד ציוד-לחימה, ובפרט נגד טנקים. מן ה-22 בפברואר ועד ה-21 במאי — אם נצטמצם בנתונים לגבי פרק זמן לא ארוך זה — הטילה האוויריה הטקטית האמריקאית על היריב מאה אלף הקטוליתרים של נאפאלם (שהם, בערך, ארבעים אלף מיכלים תוך חמשים ושמונה ימי מבצעים).

פצצות ה"התרסטות". הללו מתפוצצות, בגובה של מטרים אחדים מן הקרקע, הודות למרעום קור-בה המחפים או החפירות הפשוטים אינם מספיקים עוד כדי לחפות על הגייסות מפני "קליעים" חדשים אלה, כי הרסיסים נופלים ארצה בזווית הקרובה

כלי-הפגיעה של האוויריה הטקטית: רקטות

זיות אמריקאיות, דבר שהגביל את אפשרויות הפעור לה שלו. כמו כן, המספר הממוצע היומי של טיסות קרב של מטוסים, אין להשוותו כלל עם מה שראינו ב-1944 ו-1945 בחזית המערב. בקוריאה נערכו פחות מ-1200 טיסות ליום (כולל טיסות האויריה האסטרטגית), לעומת 3000 טיסות ב-24 ליולי 1944, ברגע בו נערכה ההתקפה המכרעת של הקורפוס השביעי האמריקאי*.

לעומת הערכות אלה, הרי דעתו של מיוור אדי באואר (סופר שביצרי נודע בעניני צבא ומלחמה — המערב) בענין זה היא כי הצפון-קוריאנים גילו כישרון רב יותר מן הגרמנים בהתקנת עמדותיהם ההגנתיות. עקב עובדה זו, הפכה תכופות העוצמה האוירית של יריביהם לחסרת-השפעה. ביצורי השדה שלהם כללו מקלטים לאין ספור, שכל אחד מהם היה מצויד ביציאות רבות. אין ספק, ביצורים אלה לא היו מחוסנים בפני פגיעה ישירה של פצצה גדולת קליבר, אולם, בעזרת הסוואה, אשר במקרים רבים עוררה ממש הערצה מצד האמריקאים, היו עמדות אלה של הצפון-קוריאנים מועלמות מן תצפית קר-קעית או אוירית הרבה יותר טוב מכל עמדה בנוית בטון שבמערכי זיגפריד או מג'ינו למשל. היציאות המרובות של הביצורים הצפון קוריאניים לעבר החזית והעורף אפשרו לחילות ששהו בהם לתקוף התקפת-נגד מפתעת, ואילו גופי-ביצורים גדולים מסוימים המבוצרים תבצורת קבע, כמו אבן-עמאאל למשל, היוו לאמתו של דבר מלכודת לגייסות שבתוכם.

אם יפרוץ סכסוך בין המזרח למערב, תתבלנה כל ההגבלות הדיפלומטיות אשר סתרו את התפתחותו ה"טבעית" של מסע-המלחמה בקוריאה — ע"י שלא היה בעצם אלא בנדר תקרית המשתלבת ב"מלחמה הקרה". בבוקר ה-24 ביולי 1944, ממערב לסנט-לו,

(*) "הפריצה מתוך ראש הגשר", ע"י הבקעת טבעת הביזור הגרמנית בסביבת סנט-לו. — המערב.

היה צורך בהפעלת שלושת אלפים מטוסי-קרב, מפ-ציצי-קרב ומפציצים דו-מנועיים וארבע-מנועיים של הבריטים והאמריקאים, כדי להבקיע פרצה שרוחבה 6400 מטרים בעמדות הקורפוס ה-84 של הצבא הגרמני (של פון חולטיץ). במצב דומה, מה תהינה התוצאות שתשיג כיום פשוט טייסת "תאנדרג'טים" F-84 חמושי פצצות אטומיות טקטיות?

המיוור אדי באואר משיב על כך כי ההשפעה תהיה עזה יותר פי שלושה מאשר במערכת נור-מנדיה. אכן, כל ראיתו את תפקיד האויריה הטקטית במלחמת קוריאה — אחרת הנה, וראיותיו אתו. אוי-רית הסיוע היא אשר, בפיותיו של מעוז ההתנגדות שבתחום הנהר נאקטונג, הכשילה את מתקפת-הבוק הראשונה של הצפון-קוריאנים, שעה שדיביזית הרג-לים האמריקאית השניה, שהוועקה בחפזה מארה"ב, מצאה את עצמה אחראית לגורת חזית בת 75 ק"מ (אבגוסט 1950). אוירית הסיוע היא אשר אפשרה, על ידי החיפוי שלה, את החזרתם לאניות של 105,000 איש, 17,500 כלי רכב, ו-350,000 טון של ציוד ואס-פקה של הקורפוס העשירי בנמל הונגנאן בחוף המזרח של קוריאה (דצמבר 1950). האויריה הטקטית היא אשר בלמה מדרום לסיאול, את ההסתערות הגדולה שעל סף 1950. ולבסוף, היא היא אשר ניפצה והפכה למרחץ דמים את שתי ההתקפות הסיניות-הצפון-קוריאניות הגדולות של ה-23 באפריל וה-15 במאי.

"ובסיכומו של דבר: — על אף אי השיוון בין כוחות הקרקע אשר ניצבו זה מול זה בקוריאה, על אף ההגבלות המדיניות אשר מנעו מהגנרל ואן-פליט לנצל את נצחונו ב-1951 — כך קובע המיוור באואר — הרי נסיונו של מארטס-ה-טונג, נסתיים בכשלון בלתי-מפוקפק, של כוחות התוקפן".
את הסיבה לכך יש לבקש בשיתוף הפעולה ה-מציין של הכוחות הקרקעיים והאויריים. לקח זה ראוי כי יזכרוהו.